

IKON

Mikor 787-ben a niceai egyetemes zsinat – a képtisztelet (proszkúnészis) és a képmádat (latreia) közti finom teológiai különbségtételre hivatkozva – visszaiktatta jogaiba az ikonkultuszt, folytatódott az európai festészet története. Illetve inkább újakezdődött, hiszen a korábban készült szentképeket az ikonoklaszta bizánci császárok tüzre vetették. A recklinghauseni Ikonmúzeum tudományos igazgatója, Eva Haustein-Bartsch a Taschen kiadó felkérésére összeírta egy kis kötetbe az ikonfestészet legfontosabb problémáit, a képrombolástól kezdve az ikonosztázis felépítésén és a nem kézzel festett Krisztus-képeken keresztül a ruhadőket jelképező aranszálak felvasalásáig. A vékony kötet illusztrációs anyaga szinte teljes egészében a recklinghauseni ikongyűjtemenyre épül, így inkább tűnik múzeumsimertetőnek, mint általános összefoglalónak. A nagy klasszikusokról csak a bevezetőben esik szó, viszont terítékre került az összes fontos kései festőközpont, a velencei megszállás alatt álló Kréta, a cári Oroszország és a Balkán. A bizánci rafinériával megfestett, tökéletes Krisztus-képmások helyett így inkább a későbbi iskolákra esik a hangsúly, láthatunk itáliai ízű aranyozott Madonnákat, a Vlagyimiri Istenanya zománcba burkolt, 17. századi másolatát, rokokó keretbe foglalt keresztelést és üvegre festett román parasztkont. Vagyis az ikonfestészet kissé hétköznapibb arcát.

Eva Haustein-Bartsch: Ikon. Taschen–Vince, Budapest, 2009, 96 oldal, 2275 Ft

